

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ υπ' αριθμ. 240/2015
ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Ε' Τμήματος
Συνεδρίαση της 27^{ης} Οκτωβρίου 2015**

Σύνθεση:

- Πρόεδρος** : Μεταξία Ανδροβιτσάνεα, Αντιπρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.
- Μέλη** : Κωνσταντίνος Γεωργάκης, Βασιλική Πανταζή, Δημήτριος Αναστασόπουλος, Ελένη Σβολοπούλου, Δημήτριος Μακαρονίδης, Αδαμαντία Καπετανάκη, Σταύρος Σπυρόπουλος και Βασίλειος Καραγεώργος, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.
- Εισηγητής** : Γεώργιος Γρυλωνάκης, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ. (γνώμη χωρίς ψήφο).
- Αριθμός ερωτήματος:** : Το υπ αριθμ. πρωτ. ΔΙΔΚ/ Φ.44/ οικ.25902/ 6.8.2015 έγγραφο της Διεύθυνσης Διοικητικών Υπηρεσιών – Τμήμα Ανθρωπίνου Δυναμικού και Οργάνωσης του πρώην Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (ήδη Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης
- Περίληψη ερωτήματος:** : Ερωτάται:
- α)** αν εξακολουθεί να ισχύει η διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του π.δ. 410/1988 και περαιτέρω αν είναι επιτρεπτή, βάσει αυτής, η μετατροπή των συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου σε συμβάσεις εργασίας αορίστου χρόνου.
- β)** Σε καταφατική περίπτωση , αν εξακολουθεί να ισχύει η προβλεπόμενη στη παράγραφο 4 του άρθρου 3 του π.δ.410/1988 εξαίρεση όσον αφορά το ως άνω ειδικό επιστημονικό προσωπικό και

γ) Εάν οι διατάξεις του π.δ. 164/2004 έχουν εφαρμογή στο εν λόγω προσωπικό ως προς το ζήτημα της απαγόρευσης της σύναψης πέραν των τριών διαδοχικών συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου ή υπερσχύουν οι ειδικές για το προσωπικό αυτό διατάξεις που επιτρέπουν την ανανέωση των συμβάσεων αυτών χωρίς περιορισμούς ως προς τη συνολική διάρκεια της απασχόλησης και τον αριθμό των ανανεώσεων.

Επί του ως άνω ερωτήματος το Ε' Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους γνωμοδότησε ως ακολούθως:

I. Από το έγγραφο του ερωτήματος και τα στοιχεία που το συνοδεύουν προκύπτουν τα ακόλουθα:

Βάσει της υπ' αριθμ. 4Ε/2005 Προκήρυξης του Α.Σ.Ε.Π., προσλήφθηκαν στο Ε.Κ.Δ.Δ.Α. τέσσερις ειδικοί επιστήμονες με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου, τριετούς διάρκειας, με δυνατότητα ανανέωσης. Οι θέσεις ειδικού επιστημονικού προσωπικού, στις οποίες προσλήφθηκαν, προβλέπονταν στον ιδρυτικό νόμο του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. και συγκεκριμένα στο άρθρο 9 του ν. 1388/1983, ακολούθως δε στο άρθρο 14 παρ. 1 του ν. 2527/1997, όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 8 παρ. 2 του ν. 3200/2003, ως επίσης και στο άρθρο 12 παρ. 2 του π.δ.57/2007, με το οποίο κωδικοποιήθηκαν σε ενιαίο κείμενο οι διατάξεις για το Ε.Κ.Δ.Δ.Α. Οι συμβάσεις εργασίας των ως άνω ειδικών επιστημόνων καταρτίστηκαν τα έτη 2006 και 2007 και ανανεώθηκαν δύο φορές για μια τριετία κάθε φορά, αρχικώς με τις υπ. αριθμ. 3570/3-9-2009 και 3622/23-4-2010 αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. και στη συνέχεια με τις υπ. αριθμ. 3813/6-9-2012 και 3828/13-12-2012 αποφάσεις του ίδιου οργάνου. Κατόπιν των δύο διαδοχικών παρατάσεων, οι ανωτέρω συμβάσεις λήγουν το Νοέμβριο του 2015 (οι τρεις από αυτές) και το Φεβρουάριο του 2016 (η τέταρτη).

Δοθέντος ότι επίκειται η λήξη των συμβάσεών τους, οι ως άνω ειδικοί επιστήμονες με την υπ. αριθμ. 4816/23-6-2015 αίτησή τους προς το Ε.Κ.Δ.Δ.Α. ζητούν τη

μετατροπή των υφιστάμενων συμβάσεών τους σε αορίστου χρόνου και επικουρικά την ανανέωσή τους.

Ενόψει των ως άνω δεδομένων υποβλήθηκαν τα προαναφερόμενα ερωτήματα.

II. Στο άρθρο 103 παρ.1, 2, 3, 7 και 8 του Συντάγματος, όπως ισχύει μετά την αναθεώρηση του 2001, προβλέπεται ότι:

« Άρθρο 103

1. Οι δημόσιοι υπάλληλοι είναι εκτελεστές της θέλησης του Κράτους και υπηρετούν το Λαό οφείλουν πίστη στο Σύνταγμα και αφοσίωση στην Πατρίδα. Τα προσόντα και ο τρόπος του διορισμού τους ορίζονται από το νόμο.

2. Κανένας δεν μπορεί να διοριστεί υπάλληλος σε οργανική θέση που δεν είναι νομοθετημένη. Εξαιρέσεις μπορεί να προβλέπονται από ειδικό νόμο, για να καλυφθούν απρόβλεπτες και επείγουσες ανάγκες με προσωπικό που προσλαμβάνεται για ορισμένη χρονική περίοδο με σχέση ιδιωτικού δικαίου.

3. Οργανικές θέσεις ειδικού επιστημονικού καθώς και τεχνικού ή βοηθητικού προσωπικού μπορούν να πληρούνται με προσωπικό που προσλαμβάνεται με σχέση ιδιωτικού δικαίου. Νόμος ορίζει τους όρους για την πρόσληψη, καθώς και τις ειδικότερες εγγυήσεις τις οποίες έχει το προσωπικό που προσλαμβάνεται.

4.....5.....6.....

7. Η πρόσληψη υπαλλήλων στο Δημόσιο και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, όπως αυτός καθορίζεται κάθε φορά, πλην των περιπτώσεων της παραγράφου 5, γίνεται είτε με διαγωνισμό είτε με επιλογή σύμφωνα με προκαθορισμένα και αντικειμενικά κριτήρια και υπάγεται στον έλεγχο ανεξάρτητης αρχής, όπως νόμος ορίζει.

Νόμος μπορεί να προβλέπει ειδικές διαδικασίες επιλογής που περιβάλλονται με αυξημένες εγγυήσεις διαφάνειας και αξιοκρατίας ή ειδικές διαδικασίες επιλογής προσωπικού για θέσεις το αντικείμενο των οποίων περιβάλλεται από ειδικές συνταγματικές εγγυήσεις ή προσιδιάζει σε σχέση εντολής.

8. Νόμος ορίζει τους όρους, και τη χρονική διάρκεια των σχέσεων εργασίας ιδιωτικού δικαίου στο Δημόσιο και τον ευρύτερο δημόσιο τομέα, όπως αυτός καθορίζεται κάθε φορά, για την κάλυψη είτε οργανικών θέσεων και πέραν των προβλεπομένων στο

πρώτο εδάφιο της παραγράφου 3 είτε πρόσκαιρων είτε απρόβλεπτων και επείγουσών αναγκών κατά το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2.

Νόμος ορίζει επίσης τα καθήκοντα που μπορεί να ασκεί το προσωπικό του προηγούμενου εδαφίου. Απαγορεύεται η από το νόμο μονιμοποίηση προσωπικού που υπάγεται στο πρώτο εδάφιο ή η μετατροπή των συμβάσεων του σε αορίστου χρόνου.

Οι απαγορεύσεις της παραγράφου αυτής ισχύουν και ως προς τους απασχολούμενους με σύμβαση έργου.

9.....»

Στα άρθρα 1 παρ.1 και 2, 9 παρ.2 και 11 παρ. 1 του ν. 1388/1983 « Ίδρυση Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης (113Α'), όπως ισχύουν, προβλέπεται ότι:

« Άρθρο 1

Ίδρυση και αποστολή του Κέντρου, διάρθρωση υπηρεσιών

1. Ίδρύεται νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου με την επωνυμία "Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης" (Ε.Κ.Δ.Δ) και έδρα την Αθήνα. Το Κέντρο έχει διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια και εποπτεύεται από τον Υπουργό Προεδρίας της Κυβέρνησης.

2. Εκπαιδευτικές Μονάδες του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. είναι η Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης (Ε.Σ.Δ.Δ.), η Εθνική Σχολή Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ε.Σ.Τ.Α.) και το Ινστιτούτο Επιμόρφωσης (ΙΝ.ΕΠ.).»

« Άρθρο 9

Σύσταση θέσεων

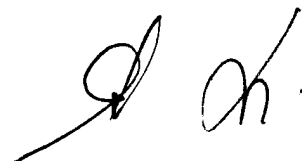
Για τη στελέχωση του Κέντρου συνιστώνται οι εξής θέσεις μονίμου και με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου προσωπικού.

1.....»

2. Προσωπικό με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου.

α) Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό:

.....»

« Άρθρο 11

Πλήρωση θέσεων ειδικού επιστημονικού προσωπικού

1. α) Το Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό των θέσεων της παρ. 2α του άρθρου 9 προσλαμβάνεται με σύμβαση εργασίας μέχρι 3 ετών που μπορεί να ανανεώνεται. Ειδικά για τις θέσεις των ερευνητών η σύμβαση μπορεί να έχει διάρκεια μέχρι 5 έτη.

β) Ο τρόπος πλήρωσης των θέσεων αυτών, καθώς και η διαδικασία πρόσληψης ρυθμίζεται και κατά παρέκκλιση από τις ισχύουσες διατάξεις με απόφαση του Υπουργού Προεδρίας της Κυβέρνησης.

γ) Η πρόσληψη ενεργείται, με απόφαση του Υπουργού Προεδρίας της Κυβέρνησης μετά από γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου του Κέντρου. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται και οι αποδοχές των προσλαμβανομένων.

2.....3.....4.....»

Στις διατάξεις των άρθρων 1 παρ.1 και 8 παρ. 1 και 2 του ν.3200/2003 «Τροποποιήσεις του ν. 1388/1983 "Ίδρυση Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης" ίδρυση Εθνικής Σχολής Τοπικής Αυτοδιοίκησης και άλλες διατάξεις»(281Α') ορίζεται ότι:

« Άρθρο 1

Μετονομασία Ε.Κ.Δ.Δ.-Εκπαιδευτικές μονάδες του Ε.Κ.Δ.Δ.Α.

1. Το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης (Ε.Κ.Δ.Δ.), που ιδρύθηκε ως νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) με την παρ. 1 του άρθρου 1 του Ν. 1388/1983 (ΦΕΚ 113 Α/29.8.1983), μετονομάζεται σε Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Κ.Δ.Δ.Α.).»

« Άρθρο 8

Σύσταση θέσεων

1. Οι θέσεις του μόνιμου προσωπικού του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. που έχουν συσταθεί με την παρ. 1 του άρθρου 9 του Ν. 1388/1983, όπως ισχύει, αυξάνονται κατά εννέα.....

2. Στις θέσεις του ειδικού επιστημονικού προσωπικού με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου που έχουν συσταθεί με την περ. α` της παρ. 2 του άρθρου 9 του Ν.

388/1983, όπως τροποποιήθηκε με τις παραγράφους 1 και 6 του άρθρου 14 του Ν. 2527/1997, προστίθενται έξι θέσεις υπευθύνων σπουδών και έρευνας. Η σύμβαση εργασίας του προσωπικού αυτού είναι τριετούς διάρκειας, με δυνατότητα ανανέωσης.

3.....»

Στις διατάξεις του άρθρου 14 παρ. 1 του ν. 2527/1997 « Τροποποίηση και συμπλήρωση διατάξεων του ν. 2190/1994 και άλλες διατάξεις» (206 Α') ορίζεται ότι:

« Άρθρο 14

Θέματα Ειδικού Επιστημονικού Προσωπικού

1. Για τη στελέχωση του Ε.Κ.Δ.Δ. συνιστώνται είκοσι πέντε (25) θέσεις υπευθύνων σπουδών και έρευνας, ως θέσεις ειδικού επιστημονικού προσωπικού, με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου διάρκειας τριών (3) ετών με δυνατότητα ανανέωσης. Η πλήρωση των θέσεων αυτών γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 19 του ν. 2190/1994, όπως εκάστοτε ισχύει. Η ανανέωση γίνεται μετά από ειδικώς αιτιολογημένη εισήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης.

2.....3.....4.....5.....6.....7.....8.....»

Στις διατάξεις του άρθρου 12 παρ.2 του π.δ.57/2007 «Κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο των διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας που διέπουν το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Κ.Δ.Δ.Α.)» (59Α') ορίζεται ότι :

«Άρθρο 12

Προσωπικό Ε.Κ.Δ.Δ.Α.

1. Μόνιμο προσωπικό:

.....

2. Προσωπικό με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου:

Ειδικό επιστημονικό προσωπικό:

Οι θέσεις του ειδικού επιστημονικού προσωπικού ορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 15 του π.δ. 193/2004 (ΦΕΚ 170 Α`/2004) "Οργανισμός Εθνικού Κέντρου Δημόσιας

Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης". Η πλήρωση των θέσεων αυτών γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 19 του ν. 2190/1994 (ΦΕΚ 28 Α/1994), όπως εκάστοτε ισχύει.

Η ανανέωση γίνεται μετά από ειδικώς αιτιολογημένη εισήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ε.Κ.Δ.Δ.Α3.....4.....»

Στις διατάξεις του άρθρου 19 παρ. 1 και 3 του π.δ. 1/2008 «Οργανισμός του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Κ.Δ.Δ.Α.)» (1Α'), όπως ισχύει, ορίζεται ότι:

«Άρθρο 19

ΕΙΔΙΚΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

1. Το Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. διακρίνεται:

- α. Στους Υπευθύνους Σπουδών και Έρευνας,*
- β. Στο Νομικό Σύμβουλο.*

2.....

3. Το σύνολο των θέσεων του Ειδικού Επιστημονικού Προσωπικού είναι εκατόν είκοσι τέσσερις (124) θέσεις με την ακόλουθη ανάλυση:

α).....β).....

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ.

γ. Ένδεκα (11) τακτικές θέσεις με εργασιακή σχέση ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου.

δ.....ε.....»

Στις διατάξεις του άρθρου 3 παρ. 1,2 και 4 του π.δ.410/1988 «Κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο των διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας που αφορούν το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου του δημοσίου», όπως ισχύει, (191Α') ορίζεται ότι:

« Άρθρο 3

Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό

1. Η πρόσληψη ειδικού επιστημονικού προσωπικού με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, αορίστου ή ορισμένου χρόνου που μπορεί να ανανεώνεται, από το Δημόσιο,

τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και τα λοιπά νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου επιτρέπεται σε αντίστοιχες οργανικές θέσεις, που ειδικά προβλέπονται από τις οικείες διατάξεις κάθε υπηρεσίας. Η σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου του πιο πάνω προσωπικού, μετά από συνεχείς ανανεώσεις συνολικής διάρκειας τουλάχιστον δύο ετών, μετατρέπεται αυτοδικαίως σε σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου.

2. Στην κατηγορία των θέσεων ειδικού επιστημονικού προσωπικού υπάγονται οι θέσεις ιδιάζουσας φύσης και αποστολής, για την πλήρωση των οποίων στο Δημόσιο και τα Ν.Π.Δ.Δ. απαιτείται πτυχίο ή δίπλωμα Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) της ημεδαπής ή ισότιμο της αλλοδαπής και ειδική επιστημονική εξειδίκευση στο γνωστικό αντικείμενο της κατά περίπτωση οικείας ειδικότητας.....

3.....

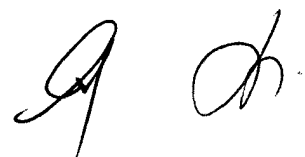
4. Δεν υπάγεται στις διατάξεις της παρ. 1 (εδ. δεύτερο) του άρθρου αυτού το ειδικό επιστημονικό προσωπικό με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης (ΕΚΔΔ) της παρ. 2α του άρθρου 9 του ν. 1388/1983, εκτός από τους ειδικούς στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές και τους ειδικούς ερευνητές.»

Τέλος στα άρθρα 1,2 (παρ. 1) 3,5,6 και 7 του π.δ.164/2004 «Ρυθμίσεις για τους εργαζόμενους με συμβάσεις ορισμένου χρόνου στο δημόσιο τομέα», όπως ισχύουν, (134Α') ορίζεται ότι:

« Άρθρο 1

Σκοπός

Σκοπός του παρόντος προεδρικού διατάγματος είναι η προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας, όσον αφορά στο προσωπικό του Δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα, προς τις διατάξεις της Οδηγίας 1999/70/ΕΚ του Συμβουλίου της 28ης Ιουνίου 1999, σχετικά με τη συμφωνία πλαίσιο για την εργασία ορισμένου χρόνου, που έχει συναφθεί μεταξύ των διεπαγγελματικών οργανώσεων γενικού χαρακτήρα CES, UNICE και CEEP (Ε.Ε.Λ. 175/10.7.1999), με την οποία επιδιώκεται αφενός μεν η βελτίωση της ποιότητας της εργασίας ορισμένου χρόνου με την εφαρμογή της αρχής της μη διάκρισης σε σχέση με την εργασία αορίστου χρόνου και αφετέρου η

καθιέρωση ενός πλαισίου για να αποτραπεί τυχόν κατάχρηση που προκαλείται από τη χρησιμοποίηση διαδοχικών συμβάσεων ή σχέσεων εργασίας ορισμένου χρόνου.»

« Άρθρο 2

Πεδίο εφαρμογής

Οι διατάξεις αυτού του διατάγματος εφαρμόζονται στο προσωπικό του δημόσιου τομέα, όπως αυτός οριοθετείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3 του παρόντος, καθώς και στο προσωπικό των δημοτικών και κοινοτικών επιχειρήσεων, το οποίο εργάζεται με σύμβαση ή σχέση εξαρτημένης εργασίας ορισμένου χρόνου, ή σύμβαση έργου ή άλλη σύμβαση ή σχέση που υποκρύπτει σχέση εξαρτημένης εργασίας.

2.....»

« Άρθρο 3

Ορισμοί

Για την εφαρμογή του παρόντος προεδρικού διατάγματος νοείται ως:

α) "Εργαζόμενος ορισμένου χρόνου" κάθε φυσικό πρόσωπο που έχει σύμβαση ή σχέση εξαρτημένης εργασίας ορισμένου χρόνου, ή σύμβαση ή σχέση έργου ή άλλη σύμβαση ή σχέση που υποκρύπτει σχέση εξαρτημένης εργασίας, η οποία έχει συναφθεί απευθείας μεταξύ του εργοδότη και του εργαζομένου και η λήξη της καθορίζεται από αντικειμενικούς όρους, όπως ιδίως παρέλευση συγκεκριμένης ημερομηνίας ή αποπεράτωση συγκεκριμένου έργου ή πραγματοποίηση συγκεκριμένου αποτελέσματος.

β) "Αντίστοιχος εργαζόμενος αορίστου χρόνου", κάθε φυσικό πρόσωπο που έχει σύμβαση ή σχέση εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου στον ίδιο φορέα ή επιχείρηση και απασχολείται σε ίδια ή παρεμφερή ειδικότητα, λαμβανομένων υπόψη των προσόντων ή των δεξιοτήτων του. Όπου δεν υπάρχει "αντίστοιχος εργαζόμενος αορίστου χρόνου" στον ίδιο φορέα ή επιχείρηση, η σύγκριση γίνεται με αναφορά στην οικεία συλλογική σύμβαση ή όταν δεν υπάρχει τέτοια, με αναφορά στην εκάστοτε Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας ή, εάν δεν υπάρχει, στην κείμενη νομοθεσία.

γ) "Δημόσιος τομέας" ο οριοθετούμενος από τις διατάξεις του άρθρου 51 παρ. 1 του Ν. 1892/1990 (ΦΕΚ Α' 101) ή από άλλες Ειδικές Διατάξεις, όπως εκάστοτε ισχύουν, αποκλεισμένων σε κάθε περίπτωση από αυτόν των ανωνύμων εταιρειών που είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών, οι οποίες υπάγονται στις ρυθμίσεις του Π.Δ. 81/2003.

δ) "Σύμβαση", η σύμβαση ή σχέση εξαρτημένης εργασίας ορισμένου χρόνου, ή σύμβαση έργου ή άλλη σύμβαση ή σχέση που υποκρύπτει σχέση εξαρτημένης εργασίας.

ε) Όπου αναφέρεται ο όρος "επιχείρηση" ή "εκμετάλλευση" ή "εργοδότης" νοείται και η δημόσια υπηρεσία, το Ν.Π.Δ.Δ. ή ο φορέας με τον οποίο έχει συναφθεί η αντίστοιχη σύμβαση.»

« Άρθρο 5

Διαδοχικές συμβάσεις

1. Απαγορεύονται οι διαδοχικές συμβάσεις, που καταρτίζονται και εκτελούνται μεταξύ του ίδιου εργοδότη και του ίδιου εργαζόμενου με την ίδια ή παρεμφερή ειδικότητα και με τους ίδιους η παρεμφερείς όρους εργασίας, εφόσον μεταξύ των συμβάσεων αυτών μεσολαβεί χρονικό διάστημα μικρότερο των τριών μηνών.

2. Η κατάρτιση των συμβάσεων αυτών επιτρέπεται κατ' εξαίρεση, εφόσον δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους. Αντικειμενικός λόγος υφίσταται, όταν οι επόμενες της αρχικής συμβάσεως συνάπτονται για την εξυπηρέτηση ειδικών ομοειδών αναγκών που σχετίζονται ευθέως και αμέσως με τη μορφή ή το είδος ή τη δραστηριότητα της επιχείρησης.

3. Η σύναψη διαδοχικών συμβάσεων γίνεται εγγράφως και οι λόγοι που την δικαιολογούν αναφέρονται ρητώς στη σύμβαση, εφόσον δεν προκύπτουν ευθέως από αυτήν. Κατ' εξαίρεση, ο έγγραφος τύπος δεν απαιτείται, όταν η ανανέωση της σύμβασης, λόγω του ευκαιριακού χαρακτήρα της απασχόλησης, δεν έχει διάρκεια μεγαλύτερη του ενός μηνός, εκτός αν ο έγγραφος τύπος προβλέπεται ρητά από άλλη διάταξη. Αντίγραφο της σύμβασης παραδίδεται στον εργαζόμενο εντός πέντε (5) εργασίμων ημερών από την έναρξη της απασχόλησής του.

4. Σε κάθε περίπτωση, ο αριθμός των διαδοχικών συμβάσεων δεν επιτρέπεται να είναι μεγαλύτερος των τριών, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 2 του επόμενου άρθρου.»

« Άρθρο 6

Ανώτατη διάρκεια συμβάσεων

1. Συμβάσεις που καταρτίζονται διαδοχικώς και εκτελούνται μεταξύ του ίδιου εργοδότη και του ίδιου εργαζόμενου με την ίδια ή παρεμφερή ειδικότητα και με τους ίδιους ή παρεμφερείς όρους εργασίας, απαγορεύεται να υπερβαίνουν τους είκοσι τέσσερις (24) μήνες σε συνολικό χρόνο διάρκειας της απασχόλησης, είτε συνάπτονται κατ' εφαρμογήν του προηγούμενου άρθρου είτε συνάπτονται κατ' εφαρμογήν άλλων διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας.

2. Συνολικός χρόνος διάρκειας απασχόλησης άνω των είκοσι τεσσάρων (24) μηνών επιτρέπεται μόνον σε περιπτώσεις ειδικών, από τη φύση και το είδος της εργασίας τους, κατηγοριών εργαζομένων που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία, όπως, ιδίως, διευθυντικά στελέχη, εργαζόμενοι που προσλαμβάνονται στο πλαίσιο συγκεκριμένου ερευνητικού ή οιουδήποτε επιδοτούμενου ή χρηματοδοτούμενου προγράμματος, εργαζόμενοι που προσλαμβάνονται για την πραγματοποίηση έργου σχετικού με την εκπλήρωση υποχρεώσεων που απορρέουν από συμβάσεις με διεθνείς οργανισμούς.»

« Άρθρο 7

Συνέπειες παραβάσεων

1. Οποιαδήποτε σύμβαση συνάπτεται κατά παράβαση των διατάξεων των άρθρων 5 και 6 του παρόντος διατάγματος είναι αυτοδικαίως άκυρη.

2. Σε περίπτωση που η άκυρη σύμβαση εκτελέσθηκε εν όλω ή εν μέρει, καταβάλλονται στον εργαζόμενο τα οφειλόμενα βάσει αυτής χρηματικά ποσά, τυχόν δε καταβληθέντα δεν αναζητούνται. Ο εργαζόμενος έχει δικαίωμα, για το χρόνο που εκτελέσθηκε η άκυρη σύμβαση εργασίας, να λάβει ως αποζημίωση το ποσό το οποίο δικαιούται ο αντίστοιχος εργαζόμενος αορίστου χρόνου σε περίπτωση καταγγελίας της συμβάσεώς του. Εάν οι άκυρες συμβάσεις είναι περισσότερες, ως χρόνος για τον υπολογισμό της αποζημίωσης λαμβάνεται η συνολική διάρκεια απασχόλησης με βάση

τις άκυρες συμβάσεις. Τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται από τον εργοδότη στον εργαζόμενο καταλογίζονται στον υπαίτιο.

3. Όποιος παραβαίνει τις διατάξεις των άρθρων 5 και 6 του παρόντος διατάγματος τιμωρείται με φυλάκιση (άρθρο 5 Ν. 1338/1983, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 6 παρ. 5 του Ν. 1440/1984). Αν το αδίκημα διαπράχθηκε από αμέλεια, ο υπαίτιος τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι ενός έτους. Η ίδια παράβαση στοιχειοθετεί παράλληλα και σοβαρό πειθαρχικό παράπτωμα.»

III. Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό μεταξύ τους, προκύπτουν τα εξής:

α. Με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 103 του Συντάγματος επιβάλλεται, ως προϋπόθεση διορισμού των δημοσίων υπαλλήλων σε οργανικές θέσεις, η ύπαρξη νομοθετικής πρόβλεψης των θέσεων αυτών, ενώ με τις διατάξεις της παρ. 3 του ίδιου άρθρου προβλέπεται ότι η πλήρωση οργανικών θέσεων ειδικού επιστημονικού καθώς και τεχνικού ή βοηθητικού προσωπικού μπορεί να γίνει με πρόσωπα που προσλαμβάνονται με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου κατά τους όρους και τις ειδικότερες εγγυήσεις που καθορίζονται με νόμο. Περαιτέρω κατά τις διατάξεις της παραγράφου 7 του ίδιου ως άνω άρθρου, η οποία προστέθηκε με την αναθεώρηση του Συντάγματος του έτους 2001, η πρόσληψη υπαλλήλων στο Δημόσιο γίνεται είτε με διαγωνισμό είτε με επιλογή, σύμφωνα με προκαθορισμένα αντικειμενικά κριτήρια που υπάγεται στον έλεγχο ανεξάρτητης αρχής. Στα εδάφια α' και γ' της παραγράφου 8 του ως άνω άρθρου, η οποία, επίσης, προστέθηκε κατά την ανωτέρω αναθεώρηση, προβλέπεται ότι οι όροι και η χρονική διάρκεια των σχέσεων εργασίας ιδιωτικού δικαίου στο Δημόσιο και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, όπως αυτός καθορίζεται κάθε φορά, για την κάλυψη είτε οργανικών θέσεων και πέραν των προβλεπομένων στην παρ. 3. εδ. δεύτερο του ως άνω άρθρου είτε πρόσκαιρων είτε απροβλέπτων και επειγουσών αναγκών κατά την παρ. 2 εδ' πρώτο αυτού, ορίζονται στο νόμο και επίσης ότι απαγορεύεται η από το νόμο μονιμοποίηση προσωπικού, που υπάγεται στο πρώτο εδάφιο της ανωτέρω παραγράφου ή η μετατροπή των συμβάσεών του σε αορίστου χρόνου. Οι ανωτέρω διατάξεις του άρθρου 103 του Συντάγματος, όπως διαμορφώθηκαν με την αναθεώρηση του 2001, θεσπίζουν ένα αυστηρό συνταγματικό πλαίσιο όσον αφορά την πρόσληψη

προσωπικού για την κάλυψη λειτουργικών αναγκών του Δημοσίου και του ευρύτερου δημοσίου τομέα. Στο προαναφερόμενο συνταγματικό πλαίσιο που δεσμεύει τον κοινό νομοθέτη αλλά και τη Διοίκηση υπάγεται, ενόψει της σαφούς διατύπωσης του άρθρου 103 παρ. 7 και 8 του Συντάγματος, τόσο το προσωπικό που συνδέεται με το Δημόσιο, τους ΟΤΑ και τα άλλα νομικά πρόσωπα του ευρύτερου δημόσιου τομέα με υπαλληλική σχέση δημοσίου δικαίου, όσο και το προσωπικό που προσλαμβάνεται με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου για την πλήρωση οργανικών θέσεων, σύμφωνα με το άρθρο 103 παρ. 3 και 8 του Συντάγματος. Οι ρυθμίσεις του προαναφερόμενου συνταγματικού πλαισίου, οι οποίες σε επίπεδο κοινής νομοθεσίας είχαν το πρώτον θεσπιστεί με το νόμο 2190/1994 (άρθρο 21), αποβλέπουν στην εξάλειψη του φαινομένου της μονιμοποίησης ή της μετατροπής των συμβάσεων ορισμένου χρόνου σε αορίστου χρόνου, προσωπικού που είχε προσληφθεί για την κάλυψη δήθεν απρόβλεπτων ή επείγουσών αναγκών σε φορείς του δημόσιου τομέα, οι οποίες εκ των υστέρων διαπιστωνόταν ότι είναι πάγιες και διαρκείς και άρα δικαιολογούσαν τη μονιμοποίηση ή τη μετατροπή της εργασιακής σχέσης σε αορίστου χρόνου των ήδη υπηρετούντων με τις ανωτέρω σχέσεις υπαλλήλων σε αντίστοιχες θέσεις. Η πρακτική αυτή ακολουθείτο κατά παράβαση της αρχής της ισότητας και της αξιοκρατίας, εφόσον για τη πλήρωση των θέσεων αυτών αποκλείονταν άλλοι ενδιαφερόμενοι να καταλάβουν τις εν λόγω θέσεις, οι οποίοι θα ήθελαν να συμμετάσχουν σε σχετική διαδικασία διαγωνισμού ή επιλογής βάσει των σχετικών παγίων διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας. Μάλιστα για την αποτελεσματική εξάλειψη του ως άνω φαινομένου ο αναθεωρητικός νομοθέτης πρόσθεσε την προμνημονευόμενη διάταξη του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 8 του άρθρου 103 του Συντάγματος, η οποία πλέον αδιακρίτως απαγορεύει την από το νόμο μονιμοποίηση του κατά τον προαναφερόμενο τρόπο προσλαμβανόμενου προσωπικού ή τη μετατροπή των συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου σε συμβάσεις αορίστου χρόνου. Δηλαδή, η απαγόρευση αυτή καταλαμβάνει και τις περιπτώσεις, στις οποίες οι εργαζόμενοι με συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου απασχολούνται στην πραγματικότητα για την κάλυψη πάγιων και διαρκών αναγκών φορέων του δημόσιου τομέα. Ως εκ τούτου οι διαδοχικές συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου, που συνάπτονται υπό την ισχύ των εν λόγω διατάξεων των άρθρων 103 του Συντάγματος και 21 του ν. 2190/1994 με το Δημόσιο, τους ΟΤΑ και τους λοιπούς φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα,

δεν μπορούν να μετατραπούν σε συμβάσεις, αορίστου χρόνου, έστω και αν αυτές καλύπτουν πάγιες και διαρκείς και όχι πρόσκαιρες ή απρόβλεπτες ανάγκες (βλ.ενδ.Α.Π.244/2015, 6/2014, 271/2009,1757/2008 κ.α.-ΝΟΜΟΣ).Ως εκ τούτου, οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του ν. 410/1988, οι οποίες προβλέπουν ότι οι συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου του ειδικού επιστημονικού προσωπικού που προσλαμβάνονται στο Δημόσιο, τους ο.τ.α και τα ν.π.δ.δ., μετά από συνεχείς ανανεώσεις συνολικής διάρκειας τουλάχιστον δύο ετών μετατρέπονται αυτοδικαίως σε συμβάσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, ερμηνευόμενες υπό το φως των διατάξεων του άρθρου 103 παρ.1,3,7 και 8 εδάφιο τρίτο του Συντάγματος, θα πρέπει να θεωρηθεί ότι δεν μπορούν πλέον να εφαρμοστούν, εφόσον οι συμβάσεις αυτές καταρτίστηκαν υπό την ισχύ των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 103 του Συντάγματος [πρβλ. Σ.τ.Ε 2718/2010,1041/2009, Α.Π.127/2015, 20/2007(Ολ),οι οποίες έκριναν ως μη εφαρμοστέες τις διατάξεις του άρθρου 8 παρ. 3 του ν. 2112/1920]

β. Το Ε.Κ.Δ.Δ.Α. , ως ν.π.δ.δ. εμπίπτει στην έννοια του δημόσιου τομέα, όπως αυτός οριοθετείται με τις διατάξεις του άρθρου 51 παρ. 1 του ν. 1892/1990. Οι συμβάσεις εργασίας, με τις οποίες απασχολείται το ειδικό επιστημονικό προσωπικό του Ε.Κ.Δ.Δ.Α., όπως προκύπτει από τις διατάξεις των άρθρων 9 του ν. 1388/1983, 14 παρ. 1 του ν. 2527/1997, όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 8 παρ. 2 του ν. 3200/2003, ως και του άρθρου 12 παρ. 2 του π.δ.57/2007 αποτελούν συμβάσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου τριετούς διάρκειας, οι οποίες μπορούν να ανανεώνονται.

γ. Με τις πάγιες διατάξεις των άρθρων 5, 6 και 7 του π.δ 164/2004 προσαρμόστηκε η ελληνική νομοθεσία στην Οδηγία 1999/70/ΕΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 175/10.7.1999) σχετικά με τη λήψη μέτρων για την αποτροπή της κατάχρησης της μισθωτής εργασίας, η οποία είναι δυνατόν να παρουσιάζεται σε περιπτώσεις χρησιμοποίησης από το Δημόσιο και τα άλλα νομικά πρόσωπα (δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου) του δημόσιου τομέα διαδοχικών συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου, αντί συμβάσεων εργασίας αορίστου χρόνου. Το πεδίο εφαρμογής του ως άνω π.δ. εκτείνεται σε όλο το προσωπικό του δημόσιου τομέα, το οποίο απασχολείται με σύμβαση ή σχέση εξαρτημένης εργασίας ορισμένου χρόνου ή σύμβαση έργου ή άλλη

σύμβαση ή σχέση που υποκρύπτει σχέση εξαρτημένης εργασίας. Για την οριοθέτηση του δημόσιου τομέα το άρθρο 3 παρ. γ' του ανωτέρω π.δ., παραπέμπει ,κατά βάση, στη παράγραφο 1 του άρθρου 51 του ν. 1892/1990, σύμφωνα με την οποία ο δημόσιος τομέας περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, και τις κάθε είδους δημόσιες υπηρεσίες που υπάγονται στο νομικό πρόσωπο του δημοσίου και εκπροσωπούνται από αυτό ως και τα κάθε είδους ν.π.δ.δ., με τις εξαιρέσεις της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του ως άνω άρθρου 51.

Με τις προαναφερόμενες διατάξεις του π.δ.164/2004 απαγορεύτηκαν, κατ' αρχήν, οι διαδοχικές συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου, δηλαδή οι συμβάσεις μεταξύ των οποίων μεσολαβεί χρονικό διάστημα μικρότερο των τριών μηνών, περαιτέρω δε καθορίστηκαν οι περιπτώσεις κατά τις οποίες επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, η σύναψη μέχρι τριών, κατά την ως άνω έννοια, διαδοχικών συμβάσεων με συνολική διάρκεια απασχόλησης μέχρι είκοσι τεσσάρων μηνών, καθώς και οι ειδικές περιπτώσεις, κατά τις οποίες επιτρέπεται η υπέρβαση των ως άνω ορίων στη σύναψη διαδοχικών συμβάσεων, όλως κατ' εξαίρεση και για αντικειμενικούς λόγους που συνδέονται με τη φύση και το είδος της εργασίας κατηγοριών εργαζομένων.

Ως κύρωση για την περίπτωση της παράνομης, δηλαδή κατά παράβαση των ως άνω κανόνων, σύναψης διαδοχικών συμβάσεων, προβλέφθηκε η αυτοδίκαιη ακυρότητά τους και η καταβολή στον εργαζόμενο τόσο των αποδοχών για την εργασία που παρέσχε, εφ' όσον οι άκυρες συμβάσεις εκτελέστηκαν εν όλω ή εν μέρει, όσο και αποζημίωσης ίσης με το ποσό που δικαιούται ο «αντίστοιχος εργαζόμενος αορίστου χρόνου» σε περίπτωση καταγγελίας της συμβάσεώς του. Η προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 1999/70/EK του Συμβουλίου έγινε, δυνάμει των ως άνω παγίων διατάξεων του π.δ 164/2004, με σεβασμό της απαγόρευσης μετατροπής των συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου σε συμβάσεις αορίστου χρόνου που θεσπίσθηκε με την παράγραφο 8 του άρθρου 103 του Συντάγματος, η οποία προστέθηκε με το από 6.4.2001 Ψήφισμα της Ζ' Αναθεωρητικής Βουλής (84Α'/17-4-2001), διότι δεν προβλέφθηκε, ως κύρωση για τη χρησιμοποίηση από το Δημόσιο και τα άλλα νομικά πρόσωπα του δημόσιου τομέα διαδοχικών συμβάσεων ορισμένου χρόνου, η μετατροπή τους σε συμβάσεις αορίστου χρόνου μετά την ισχύ του ως άνω π.δ 164/2004 [ΑΠ (ΟΛ)19 και 20/2007, ΑΠ 64/2010,

113/2009,271/2009-NΟΜΟΣ]. Ο νομοθέτης είχε τη δυνατότητα αυτή, δηλαδή να μην θεσπίσει ως κύρωση τη μετατροπή των διαδοχικών συμβάσεων ορισμένου χρόνου σε αορίστου, διότι η Οδηγία 1999/70/ΕΚ του Συμβουλίου δεν επιβάλλει στα κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης τη σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου, αλλά επιτρέπει στον εθνικό νομοθέτη να λαμβάνει τα κατά την κρίση του πρόσφορα μέτρα για την αποτροπή της κατάχρησης της μισθωτής εργασίας, τέτοια δε πρόσφορα μέτρα είναι, κατά την Οδηγία, και τα ληφθέντα από τον έλληνα νομοθέτη με τις διατάξεις των άρθρων 5, 6 και 7 του π. δ/τος 164/2004 (βλ. Σ.τ.Ε, 441, 2228/2007,1253/2006, ΔΕΚ C - 212/04, σκ. 91 έως 95).

Με την παράγραφο 2 του άρθρου 5 του π.δ 164/2004 εισάγεται εξαίρεση, σύμφωνα με την οποία είναι επιτρεπτή, κατά παρέκκλιση της παραγράφου 1 του ίδιου άρθρου, η σύναψη διαδοχικών συμβάσεων μεταξύ των οποίων μεσολαβεί χρονικό διάστημα μικρότερο των τριών μηνών, εφόσον αυτή δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους και υποβάλλεται, κατά την παράγραφο 3 του ανωτέρω άρθρου, σε έγγραφο τύπο. Κατά τη νομολογία του Δ.Ε.Κ. ως «αντικειμενικοί λόγοι», η συνδρομή των οποίων δικαιολογεί την κατ' εξαίρεση σύναψη των ως άνω συμβάσεων, νοούνται οι σαφείς και συγκεκριμένες περιστάσεις που χαρακτηρίζουν μια καθορισμένη δραστηριότητα και οι οποίες, κατά συνέπεια, μπορούν να δικαιολογήσουν στο ειδικό αυτό πλαίσιο τη χρήση διαδοχικών συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου. Οι εν λόγω περιστάσεις μπορεί να προκύπτουν, μεταξύ άλλων, από την ιδιαίτερη φύση των καθηκόντων, για την εκτέλεση των οποίων έχουν συναφθεί οι συμβάσεις αυτές και από τα συμφυή χαρακτηριστικά των καθηκόντων αυτών ή, ενδεχομένως, από την επιδίωξη ενός θεμιτού σκοπού κοινωνικής πολιτικής εκ μέρους του κράτους- μέλους. Τα πραγματικά περιστατικά που στοιχειοθετούν την έννοια των «αντικειμενικών λόγων» θα πρέπει να προκύπτουν από συγκεκριμένα στοιχεία που άπτονται της σχετικής δραστηριότητας και των συνθηκών άσκησης της και δεν αρκεί ότι η δυνατότητα σύναψης διαδοχικών συμβάσεων προβλέπεται σε διάταξη νόμου(βλ. ΔΕΚ C-212/04, σκ.69 έως 75) .

Με τη διάταξη της παραγράφου 4 του άρθρου 5 του ανωτέρω π.δ. εισάγεται περιορισμός ως προς το μέγιστο αριθμό των διαδοχικών συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου που επιτρέπεται να συναφθούν υπό τις προϋποθέσεις των παραγράφων 1 έως 3 του ίδιου άρθρου, ο οποίος δεν μπορεί να είναι ανώτερος των

τριών, υπό τη ρητή ,όμως, επιφύλαξη της παραγράφου 2 του άρθρου 6 του ως άνω π.δ. που καθορίζει τις προϋποθέσεις, υπό τις οποίες είναι επιτρεπτή η υπέρβαση του ανωτάτου ορίου απασχόλησης με διαδοχικές συμβάσεις μεταξύ του ίδιου εργοδότη και του ίδιου εργαζόμενου με την ίδια ή παρεμφερή ειδικότητα και με τους ίδιους ή παρεμφερείς όρους εργασίας. Περαιτέρω, με τις διατάξεις του άρθρου 6 παράγραφος 1 του π.δ 164/2004 επιβάλλεται όριο στην ευχέρεια σύναψης διαδοχικών συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου στο δημόσιο τομέα, το οποίο αναφέρεται στην ανώτατη συνολική χρονική διάρκεια των εν λόγω συμβάσεων, η οποία ορίζεται στους είκοσι τέσσερις μήνες. Κατ' εξαίρεση, μπορεί να γίνει υπέρβαση της εν λόγω ανώτατης χρονικής διάρκειας των διαδοχικών συμβάσεων, οσάκις συντρέχουν περιπτώσεις ειδικών, από τη φύση και το είδος της εργασίας τους, κατηγοριών εργαζομένων που προβλέπονται από τη κείμενη νομοθεσία, όπως ενδεικτικά αναφέρονται στην παράγραφο 2 του ως άνω άρθρου οι περιπτώσεις των διευθυντικών στελεχών , των εργαζομένων που προσλαμβάνονται στο πλαίσιο συγκεκριμένου ερευνητικού ή οιουδήποτε επιδοτούμενου ή χρηματοδοτούμενου προγράμματος ή των εργαζομένων που προσλαμβάνονται για την πραγματοποίηση έργου που σχετίζεται με την εκπλήρωση υποχρεώσεων που απορρέουν από συμβάσεις με διεθνείς οργανισμούς.

Οι ως άνω διατάξεις του π.δ. 164/2004, ως διατάξεις αυξημένης τυπικής ισχύος λόγω προσαρμογής με αυτές της ελληνικής νομοθεσίας προς την Οδηγία 1999/70/ΕΚ του Συμβουλίου, υπερισχύουν των διατάξεων των κοινών νόμων και κανονιστικών πράξεων (βλ. Ε. Σπηλιωτόπουλου: Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου 2007, τόμ.Ι σελ.89, Ν.Σ.Κ. 336/2006). Ως εκ τούτου, οι εν λόγω διατάξεις του π.δ.164/2004, οι οποίες έχουν εφαρμογή και επί του ειδικού επιστημονικού προσωπικού του Ε.Κ.Δ.Δ.Α., δοθέντος ότι το εν λόγω νομικό πρόσωπο εντάσσεται στο δημόσιο τομέα, υπερισχύουν των διατάξεων των άρθρων 14 παρ. 1 του ν. 2527/1997, όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 8 παρ. 2 του ν. 3200/2003, και 12 παρ. 2 του π.δ 57/2007, οι οποίες προβλέπουν ότι συμβάσεις εργασίας του επιστημονικού προσωπικού του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. είναι ιδιωτικού δικαίου τριετούς διάρκειας με δυνατότητα ανανέωσης χωρίς περιορισμούς. Η υπεροχή των διατάξεων του π.δ. 164/2004 αφορά, εφόσον πρόκειται περί διαδοχικών συμβάσεων κατά την έννοια των διατάξεων του εν λόγω π.δ, τις προϋποθέσεις, υπό τις οποίες επιτρέπεται,

αφενός η σύναψη περισσότερων της μιας συμβάσεων και αφετέρου η υπέρβαση του ανωτάτου ορίου χρονικής διάρκειας των εν λόγω συμβάσεων, δηλαδή των εικοσιτεσσάρων μηνών.

Κατά τη γνώμη της πλειοψηφίας, η οποία απαρτίσθηκε από την Πρόεδρο του Τμήματος και τους Νομικούς Συμβούλους, Βασιλική Πανταζή, Ελένη Σβολοπούλου, Δημήτριο Μακαρονίδη, Αδαμαντία Καπετανάκη και Σταύρο Σπυρόπουλο, από την συνδυαστική ερμηνεία των διατάξεων του άρθρου 5 παρ.4 και 6 παρ.2 του π.δ 164/2004 προκύπτει ότι, οσάκις συντρέχει περίπτωση υπέρβασης κατά το άρθρο 6 παρ.2 του ανωτάτου ορίου διάρκειας διαδοχικών συμβάσεων, δηλαδή των είκοσι τεσσάρων μηνών, τότε επιτρεπτός μπορούν να συναφθούν και περισσότερες των τριών διαδοχικές συμβάσεις, καθόσον στη περίπτωση αυτή δεν ισχύει το ανώτατο αυτό όριο των τριών συμβάσεων που θέτει η διάταξη της παραγράφου 4 του άρθρου 5 του π.δ. 164/2004. Συνεπώς, κατά τη γνώμη αυτή, εφόσον η διοίκηση κρίνει ότι η φύση και το είδος της εργασίας του ειδικού επιστημονικού προσωπικού του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. δικαιολογεί την υπέρβαση των είκοσι τεσσάρων μηνών συνολικής διάρκειας των διαδοχικών συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου που έχουν συναφθεί μέχρι σήμερα, (η συνολική αυτή διάρκεια έχει εν προκειμένω υπερβληθεί ήδη με τη λήξη της πρώτης σύμβασης), τότε αυτή έχει τη δυνατότητα να προβεί σε περαιτέρω ανανέωση της τελευταίας σύμβασης, αδιαφόρων αν με την ανανέωση αυτή γίνεται υπέρβαση ή όχι των τριών συνολικά συμβάσεων.

Κατά τη γνώμη της μειοψηφίας, την οποία υποστήριξαν οι Νομικοί Σύμβουλοι Κωνσταντίνος Γεωργάκης, Δημήτριος Αναστασόπουλος και Βασίλειος Καραγεώργος, προς την οποία προσχώρησε και ο Πρόεδρος Γεώργιος Γρυλωνάκης, η σύναψη διαδοχικών συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου μέχρι τη συμπλήρωση τριών τέτοιων συμβάσεων, κατ' επιτρεπτή εξαίρεση του άρθρου 5 παρ. 2 του π.δ 164/2004 και καθ' υπέρβαση των είκοσι τεσσάρων μηνών κατ' άρθρο 6 παρ. 2 του ίδιου π.δ, προϋποθέτει τη συνδρομή «αντικειμενικών λόγων» κατά την έννοια της διάταξης της παραγράφου 2 του άρθρου 5 του ως άνω π.δ και περαιτέρω ότι πρόκειται για ειδική, προβλεπόμενη από τη κείμενη νομοθεσία, περίπτωση εργαζομένων, η οποία προσδιορίζεται από τη φύση και το είδος της εργασίας τους [Ν.Σ.Κ. 373/2010 βλ. και Φ. Δερμιτζάκη, Η απόφαση του ΔΕΚ Της 23ης Απριλίου

2009 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-378/07 έως C-308/07.....για την εργασία ορισμένου χρόνου και η επιρροή της στην έννομη τάξη Ε.Ε.Δ. τ. 68(2009)σελ. 616-617]. Δεν είναι δυνατή, όμως, κατά τη γνώμη αυτή, η υπέρβαση των τριών διαδοχικών συμβάσεων, έστω και αν συντρέχει περίπτωση που, κατά το άρθρο 6 παρ.2 του π.δ.164/2004, καθιστά επιτρεπτή την επιμήκυνση της απασχόλησης και πέραν των είκοσι τεσσάρων μηνών.

δ. Στη διδόμενη από την ερωτώσα υπηρεσία περίπτωση, οι διατάξεις των άρθρων 8 παρ. 2 εδ. β' του ν. 3200/2003 και 14 παρ. 1 εδ. α' του ν.2527/1997, οι οποίες κωδικοποιήθηκαν σε ενιαίο κείμενο με το π.δ 57/2007, επιτρέπουν τη πρόσληψη στο Ε.Κ.Δ.Δ.Α. ειδικού επιστημονικού προσωπικού με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου τριετούς διάρκειας με δυνατότητα ανανέωσης χωρίς χρονικό περιορισμό. Κατ' εφαρμογήν των εν λόγω διατάξεων, το προσωπικό αυτό του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. προσλήφθηκε κατά τα έτη 2006(οι τρεις) και 2007(ο τέταρτος), υπό την ισχύ δηλαδή του π.δ. 164/2004, με συμβάσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου τριετούς διάρκειας, οι οποίες στη συνέχεια ανανεώθηκαν για δύο ακόμα τριετίες, με συνέπεια να συμπληρωθεί ο ανώτατος αριθμός (τρεις) συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου που επιτρέπουν, κατ' εξαίρεση, να συναφθούν διαδοχικά οι διατάξεις του άρθρου 5 παρ. 4 του π.δ.164/2004. Εφόσον, όμως, η διοίκηση κρίνει εν προκειμένω ότι τη φύση και το είδος της εργασίας του ειδικού επιστημονικού προσωπικού του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. δικαιολογεί την, κατ' άρθρο 6 παρ.2 του ως άνω π.δ, υπέρβαση της συνολικής διάρκειας συμβάσεων των είκοσι τεσσάρων μηνών, τότε έχει, κατά τη πλειοψηφήσασα γνώμη, δυνατότητα να προβεί σε περαιτέρω ανανέωση των συμβάσεων εργασίας του υπόψη προσωπικού, αδιαφόρως αν ταυτόχρονα γίνεται υπέρβαση και του ανώτατου αριθμού (τριών) των διαδοχικών συμβάσεων.

IV. Κατ' ακολουθίαν των προεκτεθέντων, στα τεθέντα ερωτήματα αρμόζουν, οι ακόλουθες απαντήσεις:

1. Κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος:

α. Ότι η διάταξη του δευτέρου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του π.δ. 410/1988 δεν μπορεί να εφαρμοστεί επί των συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου του ειδικού επιστημονικού προσωπικού που υπάγεται στη ρύθμιση του ως άνω άρθρου, οι οποίες έχουν συναφθεί μετά την έναρξη ισχύος των

παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 103 του Συντάγματος, όπως ισχύουν μετά την αναθεώρησή του κατά το έτος 2001.

β. Ότι ενόψει της αποφαιτικής απάντησης στο πρώτο ερώτημα, παρέλκει η απάντηση στο δεύτερο λόγω έλλειψης αντικειμένου και

2. Κατά πλειοψηφία ότι οι διατάξεις του π.δ. 164/2004 εφαρμόζονται και στο ειδικό επιστημονικό προσωπικό, που έχει προσληφθεί υπό την ισχύ του εν λόγω π.δ. στο Ε.Κ.Δ.Δ.Α. με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου. Σε περίπτωση, όμως, που η διοίκηση κρίνει ότι η φύση και το είδος της εργασίας του ειδικού επιστημονικού προσωπικού του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. δικαιολογεί, κατά το άρθρο 6 παρ. 2 του π.δ. 164/2004 την υπέρβαση των είκοσι τεσσάρων μηνών συνολικής διάρκειας των διαδοχικών συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου που έχουν συναφθεί μέχρι τώρα, τότε έχει τη δυνατότητα να προβεί σε περαιτέρω ανανέωση της τελευταίας σύμβασης, άσχετα αν με την ανανέωση αυτή γίνεται υπέρβαση των τριών συνολικά συμβάσεων.

Λόγω, όμως, σπουδαιότητας του αμέσως ανωτέρω νομικού ζητήματος, δηλαδή του επιτρεπτού ή μη της υπέρβασης των τριών διαδοχικών συμβάσεων του άρθρου 5 παρ.4 του π.δ 164/2004, οσάκις συντρέχει περίπτωση επιμήκυνσης της απασχόλησης και πέραν των είκοσι τεσσάρων μηνών κατά το άρθρο 6 παρ.2 του ίδιου π.δ., το εν λόγω νομικό ζήτημα ομόφωνα παραπέμπεται στην Τακτική Ολομέλεια του Ν.Σ.Κ., σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 6 παρ.3 του Οργανισμού του Ν.Σ.Κ. (Ν.3086/2002)._

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 17-11-2015
Η Πρόεδρος του Τμήματος

Μεταξία Ανδροβιτσάνεα
Αντιπρόεδρος του Ν.Σ.Κ.

Ο Εισηγητής

Γεώργιος Γρυλωνάκης
Πάρεδρος του Ν.Σ.Κ.